

de Konservative gik saa stærkt frem, at der takket være dels Valglovens ikke fuldkomne Fuldkommenhed — men god er den, derom mener jeg nu ikke, der kan være nogen Tvivl —, dels de Konservatives stærke Fremgang i dette Ting, blev, naar Venstre og de Konservative gik sammen, et Flertal imod det tidligere Flertal bestaaende af Radikale og Socialdemokrater, endda saa stort et Flertal, at man sammen med de to radikale Partier kunde medtage saavel Retsstatspartiet som det slesvigske Parti og de to ærede Medlemmer Hr. Holstein og Hr. Orla-Jensen. Selv om altsaa alle disse rottede sig sammen mod det officielle konservative Parti og Venstre, blev Valgets Resultat, at disse to Partier tilsammen fik Flertal herinde.

Dette er altsaa den Grundvold, der skabtes ved Valget i 1926, og hvorpaa der altsaa burde bygges. Nu havde det været saare godt, om disse to Partier, Venstre og de Konservative, havde været svært enige om snart sagt alt muligt. Men det var ikke Tilfældet, det ved vi alle. Vi ved alle, at i Erhvervsspørgsmaalet er de ikke enige, lige saa vel som vi ved, at i Nedskæringsspørgsmaalet var de det saa nogenlunde. Vi ved, at Resultatet blev, at der dannedes en udpræget mindre parlamentarisk Regering, idet Venstre nedsatte sig som Regeringsparti uden paa nogen Maade at stille Krav om at have sin parlamentariske Basis i Orden. Og vi ved alle, at Venstre ved denne Lejlighed ligesom i Virkeligheden kort efter Valget i 1920 indstillede sig paa at kunne tage Hjælpen fra Lejlighed til Lejlighed, hvor den maatte kunne faas.

Jeg skal om lidt komme til, hvorledes Begivenhederne i den forholdsvis korte Tid siden Valget i December forrige Aar har udviklet sig sammenholdt med hele Perioden 1920—24. Men før jeg gaar over til at beskæftige mig med dette Problem, Samarbejdet mellem Venstre og de Konservative, vil jeg gerne kaste et Strejflys over Muligheden for politisk Samarbejde overhovedet i Fremtiden. Jeg vil da udtale som min Opfattelse, at det, saa vidt jeg kan skønne, er saare usandsynligt, at der i en nærmere Fremtid kan finde et Samarbejde Sted mellem politiske Partier under bedre Betingelser, end der ved en forstandig Politik fra begge Sider vil kunne være for et Samarbejde mellem Venstre og de Konservative.

Tager jeg først Partiet det radikale Venstre — det er jo ikke størst i Tal — og ser paa dets Politik, har den i det halve Aar, der er gaaet, været af en saadan Art,

at jeg tror, det har været meget svært for Folk udenfor dette Parti at faa fat i, hvad de egentlig vilde. De vilde Nedskæring, men ikke paa den Maade, som kunde gennemføres. Og det giver jeg nu ikke meget for, saadan paa den ene Side nok at ville noget, men dog ikke i saa høj Grad, som der skal til, for at man kan opnaa et praktisk Resultat. Tager vi Forholdet mellem Venstre og de Radikale, vil ingen benægte, at mange spaar, at der finder en vis Vandrings Sted mellem disse to Partier hen imod hinanden, vel nok saaledes, at de, som er de smaa, som rimeligt er, maa gaa den længste Vej. Men selv om de nu paa visse Omraader kunde bevæges til at gaa en ret lang Vej, synes det lige godt for mig, som om der er et Par Punkter; hvor det efter alt foreliggende vil være saare vanskeligt for de to Partier at komme til en reel Forstaelse af det Forhold, som skal ordnes, fordi det jo ustandseligt er der. Det er Spørgsmaalet om Beskatningen og Spørgsmaalet om vort Forsvar.

Det maa indrømmes, at en Erhvervs-krise som den, vi nu har, kan volde sine meget store Vanskeligheder for et Samarbejde mellem Venstre og de Konservative. Men ingen vil dog haabe eller tro, at vi alle Dage skal have en politisk Erhvervs-krise, og ingen i dette Land, vil jeg antage, er Tilhænger af Told ud over det, som man mener den øjeblikkelige Erhvervs-situation nødvendiggør. Saa selv om dette Skel mellem disse to Partier er nok saa beklageligt og i nok saa høj Grad vanskeliggør et nyttigt Samarbejde mellem disse to Partier i Øjeblikket, synes jeg dog, man har Lov til at sige, at det er jo dog Fænomener, som man ikke skulde antage at være nødt til at regne med under normale Forhold.

Helt anderledes ligger efter min Opfattelse Landet med Hensyn til vort Forsvar og vort Skattevæsen. Jeg kan ikke se rettere paa Udviklingen, end at Skellet mellem de to Venstreparter, som Partierne af og til synes det skønt at titulere sig, naar man slaar dem sammen i et, i Virkeligheden nærmest ogsaa i dette Halvaar er blevet uddybet. Vi har altsaa, som sagt, saa sent som i Gaar erfaret, at Partiet Venstre paa eget Initiativ og paa eget Ansvar har forøget Kontoen til Flaadens Vedligeholdelse, og dette skønt naturligvis Partiet Venstre ikke kunde være i Tvivl om, at det vilde fremkalde megen Agitation og forholdsvis stærke Stormløb fra radikale Partiers Side. Og vi har saa sent som i Dag ogsaa faaet understreget, at den Opfattelse,